

Струка (назив):	ГЕОДЕЗИЈА И ГРАЂЕВИНАРСТВО		
Занимање (назив):	Геодетски техничар		
Предмет (назив):	ФОТОГРАМЕТРИЈА		
Опис (предмета):	Стручно-теоријски предмет		
Модул (наслов):	Основе фотограметрије		
Датум:	2023. година	Шифра:	Редни број:01
Сврха			
Модул је развијен ради стицања основних знања из фотограметрије тј. како се помоћу законитости математике, физике и нацртне геометрије у комбинацији са фотографисањем може одредити положај тачке на терену у тродимензионалном координатном систему.			
Специјални захтјеви / Предуслови			
Познавање градива из предмета: 1. Математика - I,II и III разред, 2. Нацртна геометрија I и II разред, 3. Физика – I,II и III разред, 4. Геодезија.			
Циљеви			
Овај модул оспособљава ученика да: <ul style="list-style-type: none"> - разумије мјесто фотограметрије у оквиру геодетских задатака тј. гдје и како се може примијенити фотограметрија као мјерна дисциплина, - идентификује основне појмове и дефиниције фотограметрије, - користи основне принципе централне пројекције, - користи различите координатне системе 2Д и 3Д (координатни систем снимка, модела, терена и пикселски координатни систем), - трансформише и прерачунава координате из једног у други координатни систем, - анализира и користи на адекватан начин оријентационе елементе фотограметријских снимака, - наброји и дефинише основне дијелове фотографске камере, - дефинише материјале за израду фотографије (аналогне и дигиталне). 			
Теме			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Појам, значај, задаци и подјела фотограметрије 2. Координатни системи у фотограметрији и централна пројекција 3. Врсте снимака у фотограметрији 4. Основи геометријске оптике 5. Основи фотографске камере и фотографије 			

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1. Појам, значај, задаци и подјела фотограметрије	<ul style="list-style-type: none"> - наброји и опише основне појмове у фотограметрији, - идентификује значај и важност фотограмтерије како гране геодезије, - разликује терестичку фотограметрију од аерофотограметрије и сателитске фотограмерије.	<ul style="list-style-type: none"> - употреби знања о основама фотограметрије приликом идентификације потенцијалног геодетског премјера као оптималног начина снимања терена за одређену област тј. да прихвати могућност вршења геодетског премјера уз помоћ фотограметријске методе, - наведе задатке фотограметрије, - наведе платформе за прикупљање података фотограметријском методом, - објасни значај фотограметрије у оквиру геодетског премјера и осталих геодетско-техничких радова.	<ul style="list-style-type: none"> - савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља повјерене послове, - ефикасно планира и организује вријеме, - испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и стандарда који су важни за његов рад, - одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођава се промјенама у раду и изражава спремност на тимски рад, - испољи позитиван однос према професионално - етичким нормама и вриједностима, - комуницира са свим саговорницима поштујући принципе пословне културе, - испољи иницијативу и предузимљивост, - испољи жељу и вољу за усавршавањем у струци и цјеложивотним учењем, - показује добру, спретну, моторичку координацију, има добар слух и вид,	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користити стручну литературу, - презентовати рад програма употребом рачунара и пројектора, - користити познате странице са интернета, - пратити и вредновати рад сваког ученика, прегледати и потреби исправити уколико уочи неку грешку при раду.
2. Координатни системи у фотограметрији и централна пројекција	<ul style="list-style-type: none"> - дефинише везу различитих геометријских пројекција, координатних система и технологија које се	<ul style="list-style-type: none"> - графички и аналитички објасни везу/разлику централне и ортогоналне пројекције, - графички и	<ul style="list-style-type: none"> - испољава одличну способност за разумијевање сложених технолошких структура, система, цртежа и информација, - испољава способност самосталног рјешавања	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користити стручну литературу, - презентовати рад програма употребом рачунара и пројектора, - користити познате странице са

	<p>користе у фотограметријском премјеру,</p> <ul style="list-style-type: none"> - разумеје улогу рубних маркица, - разликује моделски координатни систем, координатни систем снимка, пикселски и теренски координатни систем. 	<p>аналитички дефинише моделски координатни систем, координатни систем снимка и теренски координатни систем,</p> <ul style="list-style-type: none"> - графички и математички дефинише везу координатних система, - рјешава задатке одређивања координата тачака на терену (у идеалном случају, без уврштавања параметара спољне оријентације) уз помоћ дефинисаних координата тих истих тачака у систему снимка, координата центара пројекције и одређених параметара фотограметријске камере. 	<p>проблема и самосталност у раду.</p>	<p>интернета,</p> <ul style="list-style-type: none"> - пратити рад сваког ученика, прегледати и потреби исправити уколико уочи неку грешку при раду.
<p>3. Врсте снимака у фотограметрији</p>	<ul style="list-style-type: none"> - идентификује разноврсност, важност и примјену различитих врста стерео парова, - препозна и дефинише елементе оријентације снимака, као и њихову важности и улогу при 	<ul style="list-style-type: none"> - наведе и графички интерпретира врсте снимака према просторном положају оса снимања, - наведе и објасни елементе унутрашње и спољашње оријентације снимка, - графички објасни елементе релативне и 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користити стручну литературу, - презентовати рад програма, употребом рачунара и пројектора, - користити познате странице са интернета, <p>пратити рад сваког ученика, прегледати и потреби исправити уколико уочи неку грешку при раду.</p>

	стереореституцији.	апсолутне оријентације снимака.		
4. Основи геометријске оптике	<ul style="list-style-type: none"> - разумије пролазак свјетлости кроз различите средине, као и главну диоптријску једначину, - идентификује примјену сочива у фотограметрији и идентификује њихове мане, - идентификује појмове дубине оштрине, експозиције, репродукције боја у тонове и сл. 	<ul style="list-style-type: none"> - аналитички објасни главну диоптријску једначину, - графички објасни мане сочива. 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користити стручну литературу, - презентовати рад програма, употребом рачунара и пројектора, - користити познате странице са интернета, - пратити рад сваког ученика, прегледати и потреби исправити уколико уочи неку грешку при раду.
5. Основи фотографске камере и фотографије	<ul style="list-style-type: none"> - идентификује основне дијелове фотограметријске камере, - разумије разлику аналогне и дигиталне фотографије. 	<ul style="list-style-type: none"> - наброји дијелове фотограметријске камере и образложи чему служи сваки од наведених дијелова, - наброји основне карактеристике и елементе аналогне, аналитичке и дигиталне фотографије. 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користити стручну литературу, - презентовати рад програма употребом рачунара и пројектора, - користити познате странице са интернета, - пратити и вредновати рад сваког ученика, прегледати и потреби исправити уколико уочи неку грешку при раду.
Интеграција				
<ul style="list-style-type: none"> - Геодезија - Примијењена геодезија - Катастар земљишта и аграрне операције 				
Извори				

- Уџбеници које је одобрило Министарство просвјете и културе Републике Српске;
- Друга стручна и теоријска литература (стручни часописи, приручници, збирке, видео и аудио записи, интернет и сл.).

Оцјењивање

Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријумима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.

Струка (назив):	ГЕОДЕЗИЈА И ГРАЂЕВИНАРСТВО		
Занимање (назив):	Геодетски техничар		
Предмет (назив):	ФОТОГРАМЕТРИЈА		
Опис (предмета):	Стручно-теоријски предмет		
Модул (наслов):	Фотограметријски премјер		
Датум:	2023. година	Шифра:	Редни број:02
Сврха			
Модул је развијен ради стицања знања о техникама фотограметријских радова тј. о припремним радовима која претходе самом снимању као и вјештинама примјене фотограметријске методе кроз практичне примјере.			
Специјални захтјеви / Предуслови			
Познавање градива из предмета: 1. Примјена рачунара - II и III разред, 2. Примјењена геодезија, 3. Геодетски планови - III разред, 4. Геодезија.			
Циљеви			
Овај модул оспособљава ученика да: <ul style="list-style-type: none"> - изради план лета, који претходи аеро-фотограметријском снимању, - припреми неопходне податке за фото-сигналисање, - одреди положај оријентационих и других фото-сигналних тачака, - разумије и репродукује поступак обраде фотографија, - идентификује недостатке фотограметријске методе, - разумије и изврши дешифровање и допуну детаља, - упозна са основама перспективног редресирања, - упозна са врстама стереореституционих инструмената, - упозна са дигиталном фотограметријом. 			
Теме			
1. План лета и фото-сигналисање 2. Дешифровање, идентификација и допуна детаља 3. Перспективно, диференцијално редресирање и основе стереофотограметрије			

4. Дигитална фотограметрија

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1. План лета и фото-сигналисање	- идентификује основне елементе плана лета, - разумије разлоге израде плана лета и његову важност за остваривање успјешног аеро-фотограметријског премјера, - идентификује кључне елементе у поступку фото-сигналисања, - увиди значај фото-сигналисања.	- користи терминологију која се везује за план лета, - користи формуле за рачунање параметара плана лета, - изради сигналне маркере, користећи различите материјале, - изврши постављање фото-сигнала на терену, - изврши неопходна геодетска мјерења за потребе одређивања положаја фото-сигнала.	- савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља повјерене послове, - ефикасно планира и организује вријеме, - испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и стандарда који су важни за његов рад, - одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођава се промјенама у раду и изражава спремност на тимски рад, - испољи позитиван однос према професионално - етичким нормама и вриједностима, - комуницира са свим саговорницима поштујући принципе пословне културе, - испољи иницијативу и предузимљивост, - испољи жељу и вољу за усавршавањем у струци и цјеложивотним учењем, - показује добру, спретну, моторичку координацију, има добар слух и вид, - испољава одличну способност за разумијевање сложених технолошких структура, система, цртежа и информација,	Наставник ће: - користити стручну литературу, презентовати рад програма употребом рачунара и пројектора, - користити познате странице са интернета, - пратити рад сваког ученика, прегледати и потреби исправити уколико уочи неку грешку при раду.
	2. Дешифровање, идентификација и допуна детаља	- идентификује недостатке фотограметријског снимања, - идентификује значај допуне детаља, - разумије поступак дешифровања, - разумије поступак допуне детаља.	- изради скицу положаја фото-скица, - изврши нумерацију фото-скица, - изврши поступак дешифровања.	Наставник ће: - користити стручну литературу, презентовати рад програма употребом рачунара и пројектора, - користити познате странице са интернета, - пратити рад сваког ученика, прегледати и потреби исправити уколико уочи неку грешку при рад.

			- испољава способност самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду.	
3. Перспективно, диференцијално редресирање и основе стереофотограметрије	<ul style="list-style-type: none"> - разумије могућност добијања ортогоналне пројекције терена методом редресирања, - идентификује основне принципе редресирања, - идентификује могућности које даје фото-план. 	<ul style="list-style-type: none"> - образложи основне појмове о редресирању, - објасни поступак оријентације на редресеру, - дефинише разлике различитих видова редресирања. 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користити стручну литературу, - презентовати рад програма употребом рачунара и пројектора, - користити познате странице са интернета, - пратити рад сваког ученика, прегледати и потреби исправити уколико уочи неку грешку при раду.
4. Дигитална фотограметрија	<ul style="list-style-type: none"> - идентификује основна начела дигиталне фотограметрије, - идентификује кораке поступка обраде прикупљених података-фотографија и координата фото-сигналних тачака. 	<ul style="list-style-type: none"> - наброји основне принципе дигиталне фотограметрије, - наброји предности и недостатке дигиталне фотограметрије, - образложи поступак обраде фотографија и података о фото-сигналним тачкама, - изврши обраду података уз помоћ професора. 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користити стручну литературу, - презентовати рад програма употребом рачунара и пројектора, - користити познате странице са интернета, - пратити рад сваког ученика, прегледати и потреби исправити уколико уочи неку грешку при раду.
Интеграција				
<ul style="list-style-type: none"> - Катастар земљишта и аграрне операције - Геодетски планови - Примијењена геодезија - Геодезија 				
Извори				

- Уџбеници које је одобрило Министарство просвјете и културе Републике Српске;
- Друга стручна и теоријска литература (стручни часописи, приручници, збирке, видео и аудио записи, интернет и сл.).

Оцјењивање

Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријумима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.